

Labolatorium 1

Celem ćwiczenia jest wprowadzenie/przypomnienie narzędzi i zapoznanie się z danymi z których będziemy korzystać w dalszej części kursu do ewaluacji sieci neuronowych jako metody uczenia maszynowego. W tym i kolejnych ćwiczeniach – 2 i 3 - dozwolone jest korzystanie z dowolnych bibliotek do operowania na danych (wczytywanie, analiza eksploracyjna, preprocessing), uzyskania metryk jakości modelu i wydajnych obliczeń macierzowych. (Metody uczenia trzeba będzie jednak zaimplementować samodzielnie!) Sugerowana, prosta w użyciu konfiguracja to:

- Python
- Pandas do przeglądania danych
- Numpy do obliczeń na macierzach
- Scikit-learn do wyliczenia metryk jakości

Na pierwszych zajęciach masz czas na zapoznanie się z odpowiednimi bibliotekami/przypomnienie sobie ich z poprzedniego semestru. Następnie, wczytaj i przeanalizuj zbiór danych Heart Disease:

<https://archive.ics.uci.edu/dataset/45/heart+disease>

Analiza eksploracyjna powinna obejmować odpowiedzi na pytania:

- Czy zbiór jest zbalansowany pod względem liczby próbek na klasy?
- Jakie są średnie i odchylenia cech liczbowych?
- Dla cech liczbowych: czy ich rozkład jest w przybliżeniu normalny?
- Dla cech kategorycznych: czy rozkład jest w przybliżeniu równomierny?
- Czy występują cechy brakujące i jaką strategię możemy zastosować żeby je zastąpić?

W wyniku pracy do przyszłego tygodnia powinna powstać pierwsza część sumarycznego raportu który obejmować będzie ćwiczenia 1-4 oraz kod przekształcający dane do macierzy cech liczbowych (przykłady × cechy).

Ćwiczenie oceniane jest w skali 0-10 pkt.

Ładowanie Danych

```
import pandas as pd
import numpy as np
import seaborn as sns
import matplotlib.pyplot as plt

column_names = ['age', 'sex', 'cp', 'trestbps', 'chol', 'fbs',
'restecg', 'thalach', 'exang', 'oldpeak', 'slope', 'ca', 'thal',
'num']
data = pd.read_csv('heart-disease/processed.cleveland.data',
header=None, names=column_names, encoding='latin1')

print(data.head())
```

```

print(data.info())

```

	age	sex	cp	trestbps	chol	fbst	restecg	thalach	exang
oldpeak	\								
0	63.0	1.0	1.0	145.0	233.0	1.0	2.0	150.0	0.0
2.3									
1	67.0	1.0	4.0	160.0	286.0	0.0	2.0	108.0	1.0
1.5									
2	67.0	1.0	4.0	120.0	229.0	0.0	2.0	129.0	1.0
2.6									
3	37.0	1.0	3.0	130.0	250.0	0.0	0.0	187.0	0.0
3.5									
4	41.0	0.0	2.0	130.0	204.0	0.0	2.0	172.0	0.0
1.4									
	slope	ca	thal	num					
0	3.0	0.0	6.0	0					
1	2.0	3.0	3.0	2					
2	2.0	2.0	7.0	1					
3	3.0	0.0	3.0	0					
4	1.0	0.0	3.0	0					

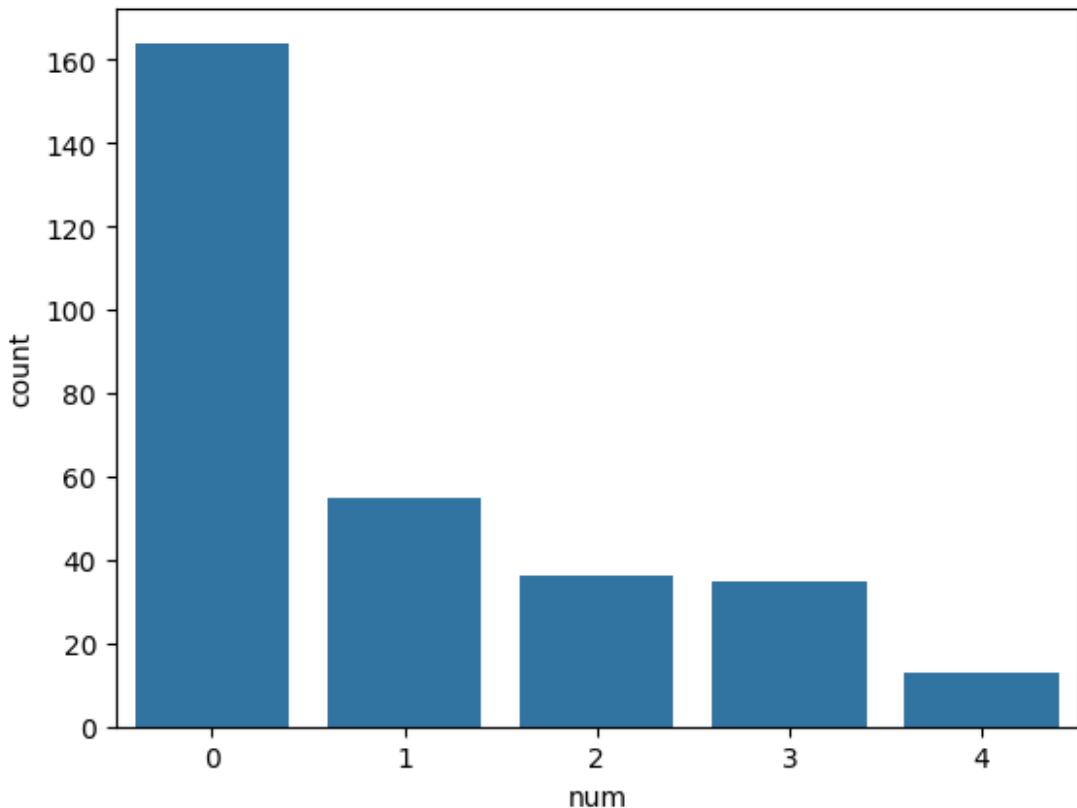
<class 'pandas.core.frame.DataFrame'>
RangeIndex: 303 entries, 0 to 302
Data columns (total 14 columns):
Column Non-Null Count Dtype
---
0 age 303 non-null float64
1 sex 303 non-null float64
2 cp 303 non-null float64
3 trestbps 303 non-null float64
4 chol 303 non-null float64
5 fbs 303 non-null float64
6 restecg 303 non-null float64
7 thalach 303 non-null float64
8 exang 303 non-null float64
9 oldpeak 303 non-null float64
10 slope 303 non-null float64
11 ca object 303 non-null object
12 thal object 303 non-null object
13 num int64 303 non-null int64
dtypes: float64(11), int64(1), object(2)
memory usage: 33.3+ KB
None

Ćwiczenie 1.

Czy zbiór jest zbalansowany pod względem liczby próbek na klasy?

```
print(data['num'].value_counts())
sns.countplot(x='num', data=data)
plt.show()
```

```
num
0    164
1     55
2     36
3     35
4     13
Name: count, dtype: int64
```


Jak możemy zaobserwować na wykresie, zbiór nie jest zrównoważony pod względem liczby próbek w poszczególnych klasach, ponieważ liczba próbek w klasie „0” jest znacznie większa niż w pozostałych klasach. Mimo to, inne klasy również są reprezentowane w zbiorze.

Ponieważ zmienna ta określa, czy ktoś ma chorobę serca, można ją również rozważyć w ujęciu binarnym: „0” = osoba zdrowa, „inne” = osoba chora. W takim przypadku liczba próbek osób zdrowych i chorych byłaby w przybliżeniu podobna, co sprawia, że zbiór byłby bardziej zrównoważony pod względem klasyfikacji binarnej.

Ćwiczenie 2.

Jakie są średnie i odchylenia cech liczbowych?

```

import pandas as pd
import numpy as np

data['ca'] = pd.to_numeric(data['ca'], errors='coerce')

numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak',
'ca']

stats = data[numeric_columns].agg(['mean', 'std']).transpose()

stats = stats.rename(columns={'mean': 'Średnia', 'std': 'Odchylenie
std'})

stats = stats.round(2)

print(stats)

      Średnia Odchylenie std
age      54.44         9.04
trestbps 131.69        17.60
chol     246.69        51.78
thalach  149.61        22.88
oldpeak   1.04         1.16
ca       0.67         0.94

```

Średnie i odchylenia standardowe cech zostały zawarte w tabeli Nazwa cechy Średnia Odch std
age 54.44 9.04 trestbps 131.69 17.60 chol 246.69 51.78 thalach 149.61 22.88 oldpeak 1.04
1.16 ca 0.67 0.94

Ćwiczenie 3

Dla cech liczbowych: czy ich rozkład jest w przybliżeniu normalny?

```

import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

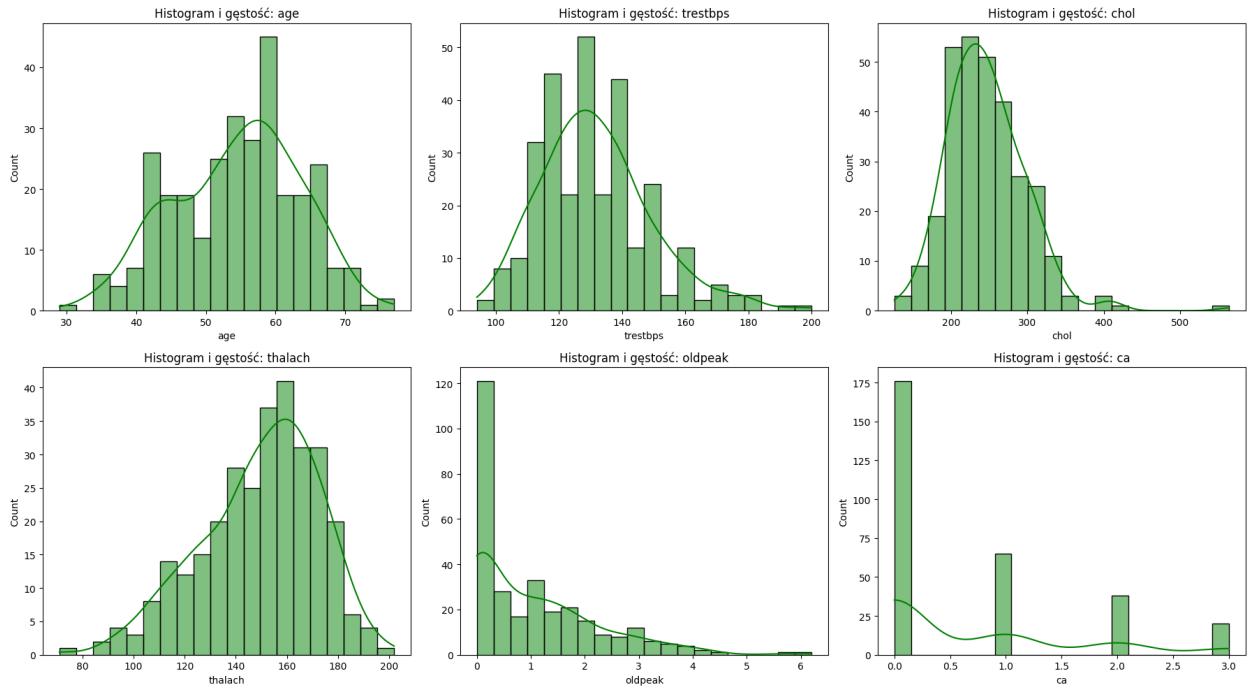
numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak',
'ca']

fig, axes = plt.subplots(2, 3, figsize=(18, 10))
axes = axes.flatten()

for i, col in enumerate(numeric_columns):
    sns.histplot(data[col], kde=True, ax=axes[i], color='green',
bins=20)
    axes[i].set_title(f'Histogram i gęstość: {col}')

plt.tight_layout()
plt.show()

```


Na podstawie wykresów wydaje się, że blisko rozkładu normalnego mogą być tylko TRESTBPS, CHOL, THALACH.

Inne zmienne nie wydają się być nawet blisko uzyskania, ale sprobujmy to wyliczyć

```
from scipy.stats import shapiro

for col in numeric_columns:
    stat, p = shapiro(data[col].dropna())
    print(f"{col}: p={p:.4f}")

age: p=0.0061
trestbps: p=0.0000
chol: p=0.0000
thalach: p=0.0001
oldpeak: p=0.0000
ca: p=0.0000
```

Wykonaliśmy tutaj próbę Shapiro, która pokazała nam, że możemy wykluczyć rozkład normalny dla wszystkich cech numerycznych, gdyż zawsze $p < 0.05$

Ćwiczenie 4

Dla cech kategorycznych: czy rozkład jest w przybliżeniu równomierny?

```
import matplotlib.pyplot as plt
import seaborn as sns

categorical_columns = ['sex', 'cp', 'fbs', 'restecg', 'exang',
```

```

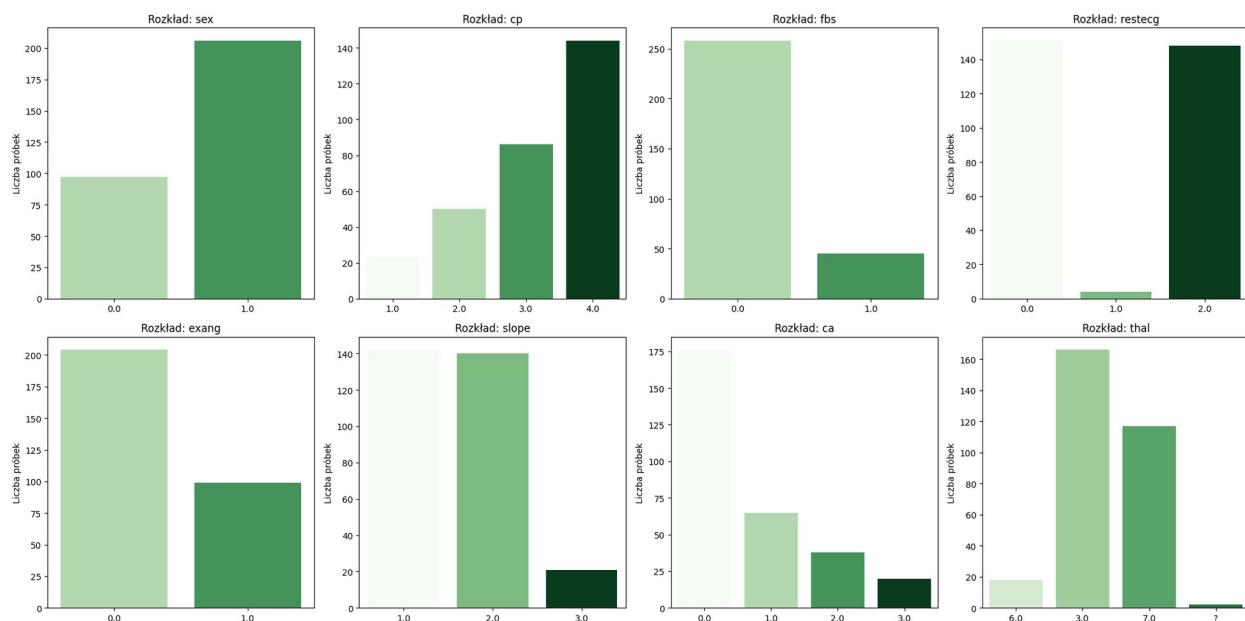
'slope', 'ca', 'thal']

fig, axes = plt.subplots(2, 4, figsize=(20, 10))
axes = axes.flatten()

for i, col in enumerate(categorical_columns):
    sns.countplot(x=col, data=data, ax=axes[i], hue=col,
    palette="Greens", legend=False)
    axes[i].set_title(f'Rozkład: {col}')
    axes[i].set_xlabel('')
    axes[i].set_ylabel('Liczba próbek')

plt.tight_layout()
plt.show()

```


Jak można zauważyc na wykresach, większość zmiennych kategorycznych nie ma rozkładu równomiernego. Przejdżmy sobie przez nie pokolei:

SEX -> dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet, brak rozkładu równomiernego

CP -> kat. 3 i 4 znacznie częstsze, bardzo mało kat. 1, brak rozkładu równomiernego

FBS -> kilkukrotnie więcej kat. 0 niż 1, brak rozkładu równomiernego

RESTECG -> praktyczny brak kat. 1, ale rozlozone rownomiernie pomiędzy 0 i 2, brak rozkładu równomiernego

EXANG -> dwukrotna przewaga kat. 0 nad 1, brak rozkładu równomiernego

SLOPE -> bardzo mała liczba kat. 3, brak rozkładu równomiernego

CA -> duza przewaga kat. 0, brak rozkładu równomiernego

THAL -> znacznie mniej kat. 6, brak rozkładu równomiernego

Czy występują cechy brakujące i jaką strategię możemy zastosować żeby je zastąpić?

Sformuowanie "cechy brakujące" odnosi się do sytuacji, gdy w zbiorze danych nie ma wartości dla niektórych zmiennych w określonych obserwacjach np. brakuje wieku dla danego rekordu lub innej cechy. Jest to zła sytuacja, ponieważ musimy z tym faktem zrobić, aby móc poprawnie operować na danych, bo może nam to przeszkadzać w uczeniu maszynowym i obliczeniach np. średniej.

Co możemy zrobić?

Usuwamy całe wiersze, które mają brakujące wartości, uzupełniamy dane np. średnią, medianą, wartością najczęstszą (należy pamiętać o ilości zastąpionych danych), lub użyć algorytmów zastępujących dane.

Przekształcenie danych do macierzy cech liczbowych (przykłady × cechy).

```
numeric_columns = ['age', 'trestbps', 'chol', 'thalach', 'oldpeak',  
'ca']  
  
numeric_data = data[numeric_columns].dropna()  
  
feature_matrix = numeric_data.to_numpy()  
  
print("Macierz cech liczbowych:")  
print(feature_matrix)  
  
Macierz cech liczbowych:  
[[ 63.  145.  233.  150.   2.3   0. ]  
 [ 67.  160.  286.  108.   1.5   3. ]  
 [ 67.  120.  229.  129.   2.6   2. ]  
 ...  
 [ 68.  144.  193.  141.   3.4   2. ]  
 [ 57.  130.  131.  115.   1.2   1. ]  
 [ 57.  130.  236.  174.   0.     1. ]]
```